

Gevarieerd menu in Hoofdlijn

Het laatste nummer van het dammagazine *Hoofdlijn* biedt weer voor elk wat wils.

Er zijn natuurlijk de wedstrijdverslagen. Een vlot artikel van Roel Boomstra over het door hem gewonnen WK Junioren; de laatste ontwikkelingen in de Nationale Clubcompetitie, met analyses van de altijd scherpe Gerrit Boom; wereldkampioen Schwarzman over het Russisch kampioenschap en oud-wereldkampioen Valneris over de 12e Confederation Cup. Damhistoricus Arie van der Stoep bespreekt het pas verschenen boek *Beknopte geschiedenis van het damspel op de honderd ruiten*, van A.L. Weenink uit Steenwijk.

Uiteraard is Van der Stoep, die als neerlandicus een proefschrift afleverde over de herkomst van het woord 'dammen', kritisch over Weeninks theorie dat het damspel omstreeks 1722 is ontstaan in Parijs. Weenink baseert zich daarbij op historici als Manoury en Kruijswijk. Sinds de *Algemene historie en bibliografie van het damspel* van K.W. Kruijswijk in 1966 verscheen, is er in Nederland echter een 100-ruitenbord uit de 17e eeuw opgedoken. En er zijn andere aanwijzingen uit woordenboeken, inboedelbeschrijvingen en afbeeldingen, die het vermoeden versterken dat er hier te lande ver voor 1722 werd gedamd op een bord van 10x10. Nieuwsgierigen naar de historie van ons spel kunnen ook in volgende nummers van Hoofdlijn terecht bij Van der Stoep, die

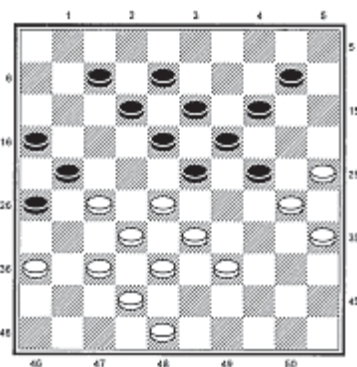

Diagram 1.

met verwijzingen naar de literatuur een overzicht biedt van de huidige stand van de wetenschap.

In de finale van de Confederation Cup (een soort Europacup voor gelegenheidsteams van vier spelers) tussen winnaar Bashneft Oefa en Riga, bracht de volgende mooie partij de beslissing.

Raimonds Vipulis-Alexei Tsjizjov

(Riga, 7 nov. 2010)

1.32-28 17-21 2.37-32 11-17 3.41-37 7-11 4.34-29 19-23 5.28x19 14x34 6.39x30 10-14 7.44-39 1-7 8.50-44 21-26 9.30-25 17-22 10.40-34 11-17 11.47-41 7-11 12.34-29 13-19 13.39-34 8-13 14.32-28 20-24! 15.29x20 15x24

Origineel openingsspel van de tienvoudige wereldkampioen. Op 16.34-29? volgt simpel maar verrassend 19-23!, altijd gevolgd door 22-27 en 17x50 naar dam.

16.44-40 5-10 17.34-30 16-21 18.40-34 11-16 19.34-29 10-15 20.29x20 15x24 21.45-40 6-11! 22.40-34 2-7!

Wit moet nu wel berusten in

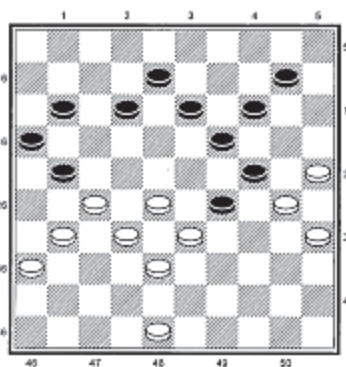

Diagram 2.

de volgende ruil, die zwart een beweeglijke klassieke stand laat waarin de Ghestem-doorstoot 23-29 steeds boven de markt hangt.

23.34-29 18-23! 24.29x27 21x23 25.31-27 13-18 26.37-31 26x37 27.41x32 17-21 28.46-41

Valneris vindt, dat zijn teamgenoot beter met 28.36-31 21-26 29.33-28 de achtergebleven schijf op 36 kon ontwikkelen.

28...21-26 29.41-37 11-17 30.43-39 17-21 31.33-28

Hoewel de stand analytisch nog niet verloren is, krijgt wit het hierna zeer zwaar. Dat komt vooral doordat het klaverblaadje 25,30,35 geïsoleerd raakt. Voorzichtiger was daarom 31.39-34 (om op 9-13 de combinatie 27-22, 36-31, 33-29 te nemen) en later 34-29, 30x39.

31...9-13 32.49-43 3-8! 33.39-33 4-10! 34.43-39 Diagram 1 34...7-11

Valneris geeft aan, dat wit ook na 34...23-29 35.28-22 7-11 36.36-31! 29-34 37.33-28 34x43 38.48x39 18-23 39.39-34! 24-29 40.22-17! 11x33 41.27-22 29x40

42.38x20 40-44 43.20-15 10-14 44.30-24 19x30 45.35x24 moei-zaam remise maakt.

35.39-34 23-29! 36.34x23 18x29 37.37-31 26x37 38.42x31

Diagram 2

38...21-26 39.27-22?

Met de peperdure meerslagwending 39.25-20! 14x34 40.28-23! 26x39 41.23x5 kon wit zich naar dam wurmen. En zowaar blijkt de overblijvende stand voor zwart niet te winnen. Om te beginnen moet de witspeler, wellicht in tijdnood, dan wel berekenen dat hij op 41...39-44 beschikt over 42.38-33! 29x38 43.27-21! 16x27 44.5-32! met remise. Ook de moeilijkheden die wit na 41...13-18 of 41...12-17 moet overwinnen, worden door Valneris met de van hem bekende grondigheid uitgewerkt. Voor 37,50 euro per jaar (10 nummers) op giro 5855797 t.n.v. Stichting Hoofdlijn, Amsterdam, kunt u alles rustig napluizen.

39...26x37 40.42x31 12-17 41.41-37

Een belangrijke variant is 41.36-31 16-21 42.31-26 8-12 43.48-43 13-18! 44.22x13 19x8 45.30x19 14x32 46.38x18 29x49 en zwart wint het eindspel.

41...16-21 42.48-43 21-26 43.43-39

Anders volgt wel 19-23.

43...29-34! 44.25-20 34x41 45.20x18 41-46 46.18-13 46x23 47.13x2 17x39 48.2x16 39-44 en met twee schijven minder en zwart op weg naar een tweede dam, boog wit het hoofd.